

KANAALDIJK 205

GYMNASTIEKGEBOUWTJE BIJ DE OPENBARE LAGERE SCHOOL

Er zullen nog maar weinig Koedijkers zijn, die zich het gymnastiekgebouwtje bij de vroegere lagere school kunnen herinneren. Toch werd de schooljeugd er tot de 2^e wereldoorlog fit en lenig gehouden.

GYMNASTIEK OP SCHOOL WORDT VERPLICHT

In de tweede helft van de 19^e eeuw nam de belangstelling voor gymnastiek langzaam maar zeker toe en bij de herziening van de Wet op het Lager Onderwijs in 1857 werd al geadviseerd aan de regering ook het vak gymnastiek aan het doel van dit onderwijs toe te voegen. De regering volgt dit advies



Advertentie

niet op, maar de Tweede Kamer is het hier niet mee eens. De meerderheid van de leden van deze Kamer vindt dat gymnastiek wel thuishoort op de Lagere School en dat Nederland op dit gebied niet bij andere landen mag achterblijven. Als compromis wordt gymnastiek wel in de wet genoemd onder de vakken, maar hoeft het alleen gegeven te worden als de behoefte ertoe bestaat en de mogelijkheid aanwezig is.

In 1890 wordt gymnastiek bij Koninklijk Besluit wel al als verplicht vak ingevoerd, maar het duurt nog tot 1920 voor het definitief in de Wet op het Lager Onderwijs wordt opgenomen.

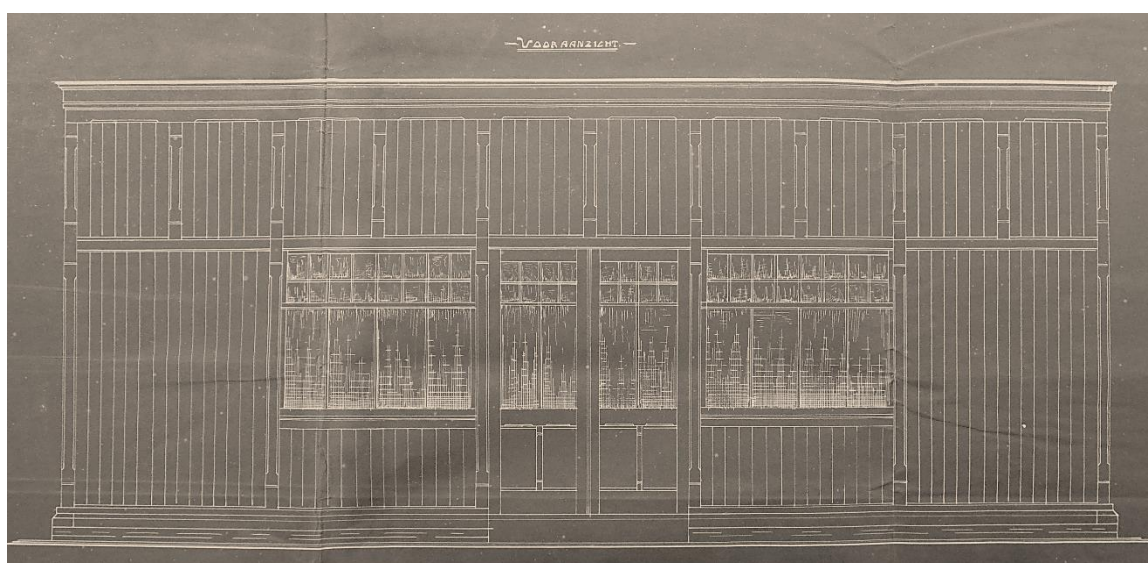
Ondertussen werden her en der al gymnastiekverenigingen opgericht, zo ook in Koedijk, waar in 1895 de Gymnastiek Vereniging Voorwaarts werd opgericht.

Ook werden er in de omtrek steeds meer gymnastiekgebouwen en -gebouwtjes opgericht en ook hier sloot Koedijk zich bij aan.

De gymnastieklessen zullen in Koedijk, als ze al werden gegeven, meestal in de frisse buitenlucht zijn gegeven, maar in 1911 laten Burgemeester en Wethouders onderzoeken of het ook in Koedijk haalbaar is een gymnastiekgebouwtje neer te zetten, zodat de kinderen zomer en winter binnen gymles kunnen krijgen.

BOUW GYMNASTIEKGEBOUWTJE BIJ DE SCHOOL

Op 20 december 1911 maakt Jan Meijer een begroting voor het gebouwtje. De totale kosten worden begroot op 1300 gulden.



Voorraanzicht

Jan Meijer is de zoon van Gerrit Meijer, timmerman en tevens koster van de Nederlands Hervormde kerk in Koedijk, en zijn vrouw Trijntje Brouwer. Jan Meijer is bouwkundige en woont in Koedijk. Later zou hij gemeente-architect worden in Koog aan de Zaan.

Meijer adviseert hierbij, als er geld voor is, over de betonnen vloer een naadloze vloer of liever nog een hout-epranieten vloer aan te brengen. Deze zijn volgens hem zeer praktisch en onverslijtbaar.

Een jaar later wordt de begroting wegens duurder geworden hout en andere materialen verhoogd tot 1370 gulden.

Bovendien komt er volgens Meijer vanwege een door K. Bos te leveren ijzerhek, het plaatsen daarvan, verbreding van de ingang en reparatie van het oude hek bij de school nog 123,25 gulden bij.

Dan wordt het bestek opgemaakt, waaruit de volgende hoofdpunten:

- het werk zal bestaan uit het maken van een nieuw gymnastiekgebouwtje met de daaraan verbonden werken;
- afmetingen gebouw, gemeten boven het plint; lengte 10 meter; breedte 6 meter; hoogte 4 tot 3,50 meter;

- zinkput, fundering en trasraam¹ worden afgedekt met een betonnen vloer van 9,80 X 5,80 X 0.10 meter;
- achterschot, zijwanden en voorpui worden gemaakt van een eerste soort vurenhout, met daarin 2 schuifdeuren en 4 ramen met vaste onderramen en vallende bovenramen;
- langs de binnenzijde van de achter- en de zijwanden worden zitbanken aangebracht;
- boven op de balklaag komt een flink aangespijkerde zolder;
- het dak wordt belegd met een eerste kwaliteit houtcement in 3 lagen en over de gehele oppervlakte voorzien van een laag fijne grint;
- het glaswerk van ramen en deuren wordt bezet met een eerste soort glas, in de pap te leggen en



Zijaaanzicht

- met gewone stopverf aan te stoppen;
- het schilderwerk bestaat uit het 2 X meniën van de dakplaten en het binnen en buiten stoppen, schuren, plamuren, gronden en het vervolgens in de gewenste kleuren in standolie over te verven;
- de inschrijvingsbiljetten voor de aanbesteding moeten op 30 september 1912 binnen zijn ter gemeentesecretarie;
- het gebouwtje moet voltooid worden opgeleverd op 1 december 1912.

Ingeschreven hadden:

1. P. Oostwouder, Koedijk	1284 gulden
2. P. Dubbeld, Alkmaar	1292 gulden
3. Jb. Groot, Koedijk	1388 gulden
4. M. Molenaar, Koedijk	1398 gulden
5. C. Bol, Alkmaar	1520 gulden

Het werk wordt gegund aan de laagste inschrijver Pieter Oostwouder uit Koedijk voor 1284 gulden. Hij heeft tot borgen aangesteld, Jacob Kossen en Maarten Molenaar, beiden uit Koedijk.

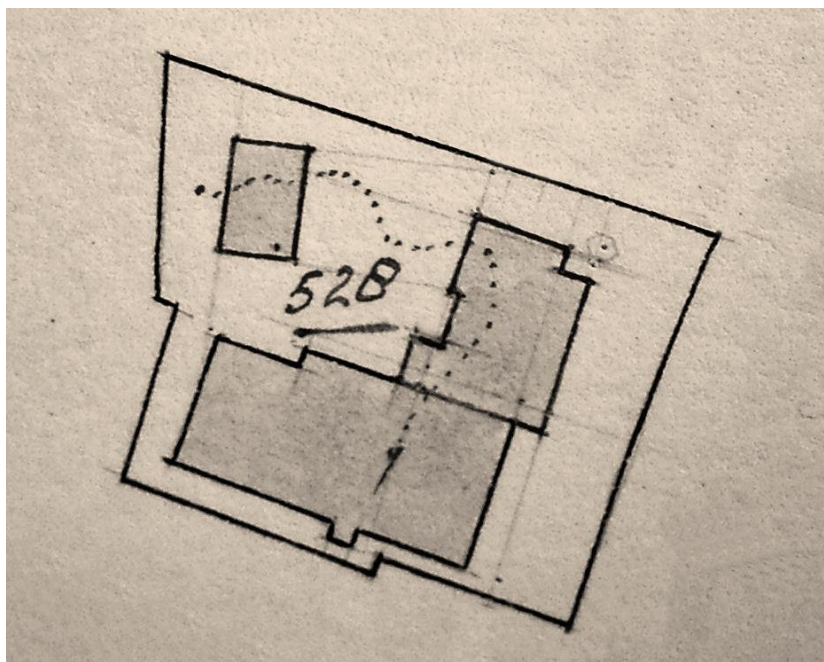
¹ Het trasraam is het waterdichte metselwerk net boven de fundering tegen het optrekkend water

En zo kreeg Koedijk de beschikking over een eigen gymnastiekgebouwtje bij de school.

SCHOOLGYMNASTIEK

Vele Koedijker kinderen zullen in dit gebouwtje onder leiding van de schoolmeesters rondjes hebben gelopen, koprollen hebben gemaakt en andere gymoefeningen hebben moeten doen.

Ik kan mij niet voorstellen, dat mijn vader dit erg leuk heeft gevonden. Hij was niet zo sportief ingesteld en hij heeft er later ook nooit iets over verteld.



Kadastrale plattegrond van perceel B528 met linksboven het gymnastiekgebouwtje

Veel grote gymtoestellen zullen er ook niet in het gebouwtje van 10 bij 6 meter hebben gestaan, want daar was zeker geen plaats voor.

In de zomermaanden werd ook buiten gymnastiekles gegeven. Aanvankelijk zal dit op het speelterreintje bij de school zijn geweest, maar later werd het toenmalige voetbalveld op Oostwijk voor dit doel van de Woningbouwvereniging gehuurd.

Tijdens of vlak na de Tweede Wereldoorlog is het gebouwtje gesloopt. Het was toe al niet meer in gebruik vanwege de slechte houten vloer, die begon te splinteren.

In februari 1946 stelde de heer Schuit van café-restaurant 't Vergulde Paard op verzoek van het gemeentebestuur zijn zaal beschikbaar voor de gymnastieklessen van de schoolkinderen tegen een vergoeding van één gulden per ochtend of middag.

En hiermee was het karakteristieke gele houten gebouwtje weer uit het dorpsbeeld verdwenen.

Cor Visser

Met dank aan Henk Visser

Bronnen: Gemeentearchief Koedijk en Alkmaarsche Courant